

**«Я у світі»
4 клас (35 год)**

Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги щодо рівня загальноосвітньої підготовки учнів
Людина	
<p>Неповторність кожної людини. Життя людини – найвища цінність. Людське «Я». Історії досягнень людини в науці, спорті, мистецтві (на вибір вчителя й учнів). Обговорення можливостей досягнення успіху.</p>	<p>Учень: - має уявлення про неповторність кожної людини (зовнішність, поведінка, здібності, характер); - неприпустимість заподіяння будь-якої шкоди собі й іншим; - можливості людини; значення знань, освіти, працелюбства в житті людини, в досягненні успіхів; - наводить приклади досягнень людей.</p>
Людина серед людей	
<p>Роль спілкування в житті людини. Культура поведінки. Обговорення різноманітних ситуацій. Правила поведінки в гостях. Уникнення конфліктів з іншими людьми. Людські чесноти.</p>	<p>Учень: - має уявлення про культуру взаємин людей в сім'ї, школі, на вулиці; - вживає доречно слова етикету; - встановлює зв'язки між конкретними вчинками і ставленням людей, наводить конкретні приклади; - уміє поводитись в гостях; - знає правила гостинності; - розуміє значення добрих взаємин, їх перевагу над конфліктами, сутність дружельності, милосердя, поступливості, наполегливості, відповідальності; - наводить приклади такої поведінки, де виявляються ці чесноти; - прагне до вироблення цих якостей.</p>
Людина в суспільстві	
<p>Ознайомлення з громадянськими правами й обов'язками. Основні символи держави. Турбота кожного про довкілля, культурну спадщину. Приклади правопорушень серед дітей і юридична відповідальність за їх скоєння. Моделювання різних соціальних ролей (учень-вчитель-директор школи-продавець-екскурсовод-водій-міліціонер і т.д.)</p>	<p>Учень: має уявлення про права й обов'язки члена суспільства: право на життя; право кожного на захист, любов і піклування; право на працю, захист, відпочинок; право на освіту; взаємні обов'язки батьків і дітей; - знає зміст основних символів держави (гімн, прапор, герб, мова); - має уявлення і виявляє в поведінці турботу про довкілля та культурну спадщину; - наводить і оцінює приклади позитивного й негативного ставлення до старших і молодших; Учень: - знає про можливі правопорушення серед дітей, наводить приклади; аргументує значення дотримання правил співжиття в суспільстві; невідворотність відповідальності за скоєні правопорушення; уміє розкривати соціальні взаємозв'язки між людьми в процесі виконання соціальних ролей</p>
Людина і світ	
<p>Земля – спільний дім для всіх людей. Україна на карті світу. Уявні подорожі в інші країни (проект). Найближчі сусіди України. Співробітництво людей з проблем збереження природи і життя. Внесок кожної людини в збереження різних культур і природних багатств. Внесок українців у винаходи людства, інші досягнення (науці, культурі, спорті).</p>	<p>Учень: - має уявлення про Землю як спільний дім для всіх людей, необхідність толерантного ставлення до різноманітності культур, звичаїв народів; Україну як одну із країн на карті світу, суверенну державу; про країни-сусіди; - наводить приклади співробітництва України з іншими країнами з проблем збереження природи, енергозбереження, безпечного життя, боротьби зі стихіями; - виявляє патріотичні почуття і прагнення знати більше про досягнення українців в різних галузях (у науці, культурі, спорті).</p>